

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินป่าและพฤติกรรมการเดินป่าของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวทั่วไปที่เข้ามาเดินป่าในเส้นทางเดินป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งหากพิจารณาจากผลการวิจัยที่ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษามา พบว่า มีนักท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์มาเพื่อเดินป่า ร้อยละ 31.8 จากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (สมบัติ แซ่แฮ่, 2539) ซึ่งหากเทียบจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในปี 2547 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 771,922 คน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2548) ทำให้สามารถคำนวณได้ว่ามีนักท่องเที่ยวสนใจเข้ามาเดินป่ามีจำนวนประมาณ 240,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเดินป่าในเส้นทางเดินป่าที่กำหนดไว้ 5 เส้นทางในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณขนาด จากตารางการสุ่มตัวอย่างของ Yamane (ชัยสิทธิ์ เกลิมมีประเสริฐ, 2537) โดยให้ค่าความน่าเชื่อถือของการเลือกกลุ่มตัวอย่าง 95% ยอมให้เกิดความผิดพลาดไม่เกิน 5 % จากประชากรจำนวน 240,000 คน ได้เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน ประสบการณ์ในการมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พาหนะ

การพำนักค้างแรมและเส้นทางเดินป่า โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเส้นทางเดินป่าของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับกำหนดคำตอบให้เลือกคือระดับความสำคัญมากที่สุด ระดับความสำคัญมาก ระดับความสำคัญปานกลาง ระดับความสำคัญน้อย ระดับความสำคัญน้อยที่สุด และในการกำหนดน้ำหนักคำตอบแต่ละข้อจะมีค่าคะแนนดังนี้คือ

มากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

เมื่อนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย จะนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 ถือว่าปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 ถือว่าปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 ถือว่าปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 ถือว่าปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 ถือว่าปัจจัยมีความสำคัญอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ศึกษาเอกสารตำราเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของพื้นที่ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและให้บริการ และลักษณะเส้นทางเดินป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ รวมถึงแบบสอบถามต่าง ๆ ที่มีลักษณะที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดที่สำคัญ ที่จะนำไปใช้ในการสร้างเครื่องมือ

2. วิเคราะห์ผู้เดินป่าและเส้นทางเดินป่า

จากการกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ที่เดินป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึง ได้ศึกษาและสัมภาษณ์ผู้ที่เข้ามาเดินป่าและ

เจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ รวมถึง ผู้วิจัยได้เข้าไปเดินศึกษาตามเส้นทางเดินป่า เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้

3. ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ

ทำการร่างแบบทดสอบ โดยให้เนื้อหาครอบคลุมปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

-ปัจจัยภายใน อันได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ รวมถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินป่า

-ปัจจัยภายนอก อันได้แก่ อิทธิพลจากสื่อ สังคม รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินป่า

แล้วนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องและเหมาะสมที่จะใช้ในการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถาม ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

4. การทดลองใช้และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เคยเดินป่าในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ทดลองทำแบบสอบถามจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ซึ่งนำมาคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS Version 14.0 for Windows ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78 แล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลใน 5 เส้นทางเดินป่า ได้แก่

1. เส้นทางอุทยานฯ-หนองผกชี มีจุดหมายปลายทางที่ หนองผกชี
2. เส้นทางอุทยานฯ-มอสิงโต มีจุดหมายปลายทางที่ มอสิงโต
3. เส้นทาง กม.33-หนองผกชี มีจุดหมายปลายทางที่ หนองผกชี
4. เส้นทางผากล้วยไม้-เหวสุวัต มีจุดหมายปลายทางที่ น้ำตกเหวสุวัต
5. เส้นทางอุทยานฯ-เหวสุวัต มีจุดหมายปลายทางที่ น้ำตกเหวสุวัต

ซึ่งจาก 5 เส้นทางเดินป่าพบว่ามีจุดหมายปลายทางที่ต่างกัน ได้แก่ หนองผกชี มอสิงโต และน้ำตกเหวสุวัตดังนี้ ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตามจุดหมายปลายทางที่กำหนด เมื่อพบนักท่องเที่ยวที่ทำการเดินป่าเสร็จเรียบร้อยแล้วในเส้นทางที่กำหนดจึงดำเนินการแจกแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Accidental Sampling) ซึ่งการเก็บรวบรวม

ข้อมูลจะทำในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ เสาร์-อาทิตย์ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549-เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS Version 14.0 for Windows) มาคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละนำมาเสนอเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินป่าของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเดินป่าในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทุกข้อคำถาม

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับพฤติกรรมการเดินป่า มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็นร้อยละนำมาเสนอเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

4. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเส้นทางเดินป่าของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเดินป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ระหว่างเส้นทางเดินป่าแต่ละเส้นทางหากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

